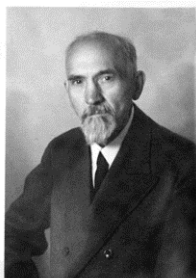

MATO KOSYK/
MATTHIAS KOSSICK/
MATTHEW KOSSIK

* 18.06.1853 Wjerbno/ Werben
† 22.11.1940 Albion/ Oklahoma (USA)

- syn bura we Wjerbnje
- pšetergnjenje wukubłanja na gymnaziju z pjenjezných wuskosćow
- pšistajony pla zeleznice
- žywjenje ako literat we Wjerbnje, mjazy drugim soburedaktor casnika Bramborske Nowiny
- studium teologije w Springfield a Chicago (USA)
- woglěd swójeje domownje we Wjerbnje
- farań we wšakich wósadach w Nebrasku (USA)
- do 1913 farań w El Renou /Oklahoma (USA)
- pensionař a farmař w Albionje
- klasikař dolnoserbskeje literatury.

BOGUMIŁ ŠWJELA/
GOTTHOLD SCHWELA

* 05.09.1873 Skjarbošć/ Schorbus
† 20.05.1948 pla Naumburga

- syn wucabnika Kita Šwjela
- studium teologije a slawistiki w Halle nad Solawu a Barlinju
- domacny wucabnik w Pódstupimje
- farań w chósebuskej Serbskej cerkwi, we Wochozach a Dešnj
- rěcywědnik, redaktor, publicist a ludowědnik
- sobuzaložař zwězka serbskich towaristwow DOMOWINA w lěše 1912
- 1941 zakaz serbskich namšow
- 1942 pšesedenje do Rudolstadta
- wumrějo pši wrošenju do Łužycy

Žrědło wobrazu:
Serbski institut / Serbski institut

MINA WITKOJC/
WILHELMINE WITTKA

* 28.05.1893 Bórkowy/ Burg (Spreewald)
† 11.11.1975 Popojce/ Papitz

- zakładna šula w Bórkowach (Błota)
- služabna w Barlinju
- žěłašeřka w industriji
- žěło w rolnikařtwje w Bórkowach
- 1922 pšesedenje do Budyšyna
- wucba serbsčiny pla Arnošta Muki
- redaktorka serbskich casnikow a casopisow ako Serbski Casnik a Pratyja
- wrošenje do Dolneje Łužyce do Bórkow
- wšakorake drogowanja do słowjańskego wukraja a politiski angažement za mjeńšyny
- zakaz pówołanja a wót 1941 zakaz pšebywanja we Łužycy
- 1954 wrošenje do Bórkow žěła ako basnikařka a publicistka

*Tšo z nejwažnejšych dolnoserbских
redaktorow, basnikarjow, poetow,
řečywědnikow a patriotow maju w lěše 2023
swóje kulowate narodniny.*

MATO KOSYK (170 LĚT)

jo chójžil ako nejstaršy syn bura z Wjerbna do gymnazija w Chóšebuzu. Jogo wjerbańske žišetstwo jo było charakterizěrowane wót serbskeje řecy we familiji, we jsy a nałogach a spiwach. Wón jo gymnazij bóžko docasa spuścił, ako jo pózdžej zwěsćił. Mato jo šel do Lipska a jo žěłał pla zeleznice. Tam wón zeznajo studenta Arnošta Muku a jo chopił sebje ako awtodidakt basnikojske zamóžności písowójiš. Chóry pak jo se wrošil do Wjerbna a jo žěłał do 1883 ako literat. How jo nastała jogo twórba "Serbska swajźba w Błotach" a dalšne basni a lyriske twórby su slědowali. Ako jaden z přednych člonkow jo był Mato Kosyk w dolnoserbkej Mašicy Serbskej, kótaraž jo se how w Dł 1880 załožyła. Za casnik „Bramborske Nowiny“ jo wón žěłał gromaže ze Šwjela a Jordanom. W lěše 1883 jo wón wudrogował, ako wjele Wjerbnarjow, do Ameriki, jo tam skócnje teologiju studěrował a dalej serbski basnił. Ako farar jo se jomu derje što, ale jo póžedał za swójeju lubowaneju Łužycu, ku

kótarež jo 1886 hyšci raz woglědał. Pšistajenje ako farar njejo było za njogo w Nimskej móžno, tak jo se wrošil do Ameriki. „Mato Kosyk“ groni se žinsa zakładnej šuli w Brjazynje a jogo pomnik stoj we Wjerbnje

BOGUMIŁ ŠWJELA (150 LĚT)

jo słušał ako syn kantora a wucabnika Kita Šwjele k tegdejšej inteligency. Swójo žišetstwo jo pšepórał w Skjarbosću. Pó gymnaziju jo slědował studij teologije a slawistiki. Wót domacnego wucabnika w Pódstupimje a pomocnego fararja w Chóšebuzu žo jogo pówołańske wuwieše až do fararja we Wochozach a Dešnje. Ako sobuorganizator młodoserbskego gibanja w Dolnej Łužycy, ako člonk Mašicy Serbskeje a ako redaktor wšakich dolnoserbских casnikow jo se zasajžował cas žywjenja za woplěwanje a zachowanje dolnoserbkeje řecy. Wón jo wózwawił twórby Mata Kosyka, jo załožył "Serbsku knižownju" z pšeložkami z drugich słowjańskich řecow a jo wjadł dnjownik až do kónca swójego žywjenja. Wón jo nažěłał manuskripty za nimsko-dolnoserbke słowniki a jo zběrał material za „Pólinowe mjenja wokrejsa Chóšebuz“. W lěše 1912 jo wón dał DOMOWINA jeje mě a bu jeje zastupujcy

pšedsedař. Wón jo woplěwał wobšyrnu korespondencu. Wót 1969 stoj jogo pomnik w Dešnje a Bogumił-Šwjela -drogu maju w chóšebuskem wejsnem žělu Nowy Chmjelow.

MINA WITKOJC (130 LĚT)

z chudych poměrow póchadna, namakajo swóju drogu k pisanju basnjow, nastawkow, žyweńskich nazgónjenjow pšipadnje pšez zmananja ze Serbami a Čechami. Pšez swójo kulturne žěto jo wóna wjelgickan pšinosowała k wuwiešju nowšeje serbskeje literatury.

Južo wót 1922 jo člonk Mašicy Serbskeje, serbskemu knižowemu towaristwoju (žinsa: wědomnostne towaristwo), kótarež jo se ako předne gónoserbske towaristwo južo 1847 załožyło a jo tek žinsa hyšci aktivne. Žinsa nosytej bórkojska zakładna a wuša šula a bórkojska biblioteka mě "Mina Witkojc". W chóšebuskem wejsnem žělu Nowy Chmjelow maju drogu Miny Witkojc a w řeže bramborskich „žeńskecyh městnow“ pšiwobrošijo se jej tofla pši bórkojskej bibliotece.

Myto Miny Witkojc Bramborskego ministraštwy za wědomnosť, slěženje a kulturu pósci se kužde druge lěto.